

rettere sagt af Repræsentanter for alle Partier med den højtærede Indenrigsminister i Spidsen, arbejdet paa at finde en anden Form, f. Eks. Oprettelsen af en Boligfond eller noget andet, som kunde træde i Stedet for den nuværende Ordning. Og denne nye Form er fundet, den er klar til at træde ud i Livet, saa snart den højtærede Indenrigsminister og hans Parti vil; og det vilde have været naturligt, naar der blev slaaet en Streg over de hidtil gældende Tilskudsbestemmelser, samtidig at indføre den Ordning, som der foreligger fuldt udformet Forslag om, og som Repræsentanter for alle Partier paa et givet Tidspunkt var enige om. Jeg kan ikke se nogen som helst Grund for den højtærede Indenrigsminister til at opgive Fremsettelsen af Lovforslag om en saadan Ordning. Thi Stillingen er jo saaledes, at Regeringen kan gennemføre det paagældende Forslag her i Rigsdagen med Tilslutning af tre Partier. Den højtærede Minister har ikke undladt Fremsettelsen af dette Forslag, fordi han er kommet til Klarhed over, at det alligevel er noget galt, han har været med til, og at det derfor maa lægges til Side. Den højtærede Ministers Stilling til Forslaget er, saa vidt det er offentligt bekendt, den samme nu som paa det Tidspunkt, da han ledede Udarbejdelsen deraf. Men den højtærede Minister siger: Højremindretallet skal med, ellers betyder det ikke noget som helst, hvor stort et Flertal der kan samles for Forslaget, og hvor mange Partier der kan slutte sig derom.

Det er et ganske uholdbart Standpunkt. Det er fuldstændig meningsløst i en saa alvorlig Situation at lægge en saadan Indflydelse i Haanden paa et enkelt politisk Parti, et Mindretal her i Rigsdagen. Det er efter min Mening ganske uforsvarligt at lade de Konservative raade, naar Forslaget kan gennemføres, hvad Øjeblik det skal være, hvis bare Regeringen vil. Det er en højst mærkelig Parlamentarisme, en demokratisk Opfattelse, som maa forundre i allerhøjeste Grad, at et Mindretal saaledes skal kunne bestemme alt, selv i de aller vigtigste Sager. Venstres ærede Ordfører, det ærede Medlem Hr. Hagbart Berg, følte sig aabenbart ogsaa lidt trykket ved det store Hul, der her blev skaaret i den nu-gældende Huslejlov, og han forsøgte at bortforklare den ufattelige Stilling, Indenrigsministeren har indtaget ved at holde Forslaget tilbage. Den ærede Ordfører sagde, at den faglige Strid nu alligevel vilde forhindre, at der kunde komme Gang i Boligbyggeriet. Det vil altsaa sige, at den

Lockout, som Arbejdsgiverforeningen har iværksat, vil spolere Arbejdet for at faa Boligbyggeriet i Gang, uanset om dette Forslag kommer frem. Jeg skal indrømme det ærede Medlem Hr. Berg, at det er lidet hyggeligt at se, hvorledes Arbejdsgiverforeningen farer frem, og at det er ganske uforsvarligt, men jeg tror alligevel, der kan opnaas en hel Del endnu, at der kan reddes en hel Del, naar Forslaget gennemføres. Og den ærede Ordførers Paastand om, at Tilskuddene havde ført til uøkonomisk Byggeri, at man havde ladet Skillingerne rulle uden at bekymre sig om, hvad det kostede, fordi der blev givet de store Tilskud, er urigtig, den maa jeg protestere imod. Der vil neppe kunne paavises noget Tilfælde, hvor noget saadant har fundet Sted. I hvert Fald kan det ikke siges i al Almindelighed eller blot i nogen Almindelighed, at saaledes har det været.

Nu stryger man altsaa alle disse Bestemmelser om Tilskud og Laan, og man sætter intet i Stedet. Hvad vil Følgen deraf blive? Følgen vil blive, at det private Byggeri vil blive yderligere indskrænket, for ikke at sige, at det slet ikke vil komme i Gang. Nu har der været Prisfald paa adskillige Bygningsmaterialer, og der har været givet Tilskud og Laan fra Stat og Kommune, som ogsaa private har kunnet faa Andel i, men det er alligevel kun et ringe Antal private, der har bygget. Naar man nu stryger det hele, hvorledes kan man da tænke sig, at de private vil faa større Lyst til at sætte Byggeforetagerer i Gang? Jeg synes, den Tanke ligger udenfor det fornuftige. Siden den 10. September 1920 er der af Staten ydet 25 Mill. Kr. i Laan til Boligbygning og 21 Millioner Kr. i Tilskud. Tilskud fra Statens Side er betinget af et lignende fra Kommunen; der kommer altsaa dertil yderligere 21 Millioner Kr., saaledes at der i alt har været 67 Millioner Kr. til Raadighed til Tilskud og Laan i de 1½ Aar; og det har ikke kunnet faa det private Byggeri i Gang. Hvordan skal det saa gaa, naar man nu stryger det hele og ikke sætter noget i Stedet?

Den Ordning, man her tænker paa, vil blive en Katastrofe for Byerne. De vil faa meget forøgede Byrder til Boligopførelser, og de kan ikke bære mere. Saaledes er den virkelige Stilling. Man foreslaar glad, at Grundejerne skal have 5 pCt. mere — trods al Tale om Prisfald —, men man vil ikke være med til at gennemføre et under den højtærede Ministers Ledelse udarbejdet Forslag, hvorefter der ved en Lejeforhøjelse af 3½ pCt. kunde skabes Betingelser